

drinjak izvršil tri prve gimnazijske razrede in po nadaljevanji teh drugod je on leta 1800 izvršil bogoslovne študije v Gradci. Modrinjak ni kazal v početku dijaških let posebnih zmožnosti, a te je kasneje čudovito razvijal; sploh pa je on bil marljiv. V zapisniku Varaždinske gimnazije se čita, da je Modrinjak bil pobožen in dobročutnega temperamenta. — Leta 1801 je uže Modrinjak služboval kot kaplan pri Veliki nedelji, potem v Ormoži in od tukaj se je leta 1805 preselil kot župnik k sv. Tomažu, kjer je služboval do leta 1814 in potem do leta 1827 pri sv. Miklavžu, kjer je od mrtvouda zadet naglo umrl.

(Dalje prihodnjč.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Minister zunanjih zadev, baron Hajmerle, je naglo umrl na Dunaji. Kot naslednik grof Andrasijev je zvezo napravil Avstrije z Nemčijo, zoper Rusijo menje osorno postopal, vendar tudi Italijanom kazal prijazno lice; v Srbiji je prouzročil odstop Rističev. Kdo bo njegov naslednik, to vse ugiba. — Državni zbor snide se 2. novembra. — Deželni zbori marljivo zborujejo: štajerski je stroškov za ljudske šole deželi naložil 1.622.235 gl., nemški konservativci so iz zbornice nevoljni pobegnoli, liberalci so potem uboge učitelje še v politično-nemške okove vkovali, češ: nobeden ne dobi službenske doklade, če nima „entsprechende äussere Haltung“. Profesor Žolgar je ugovarjal: kmetijska šola v Grotenhofu stane 10.464 gl., vinorejska v Mariboru 17.240 gl. Za reguliranje Mure l. 1882 in 1883 se porabi 130.000 gl., za most čez Dravo pri Ormoži 6000 gl. Vlada je poslance vprašati dala, ali bi ne kazalo, sedanjno dvojno gosposko v eno združiti, n. pr. okrajne zastope in okrajna glavarstva, ker je vse to predrago in preveč zamotano. Liberalna večina je rekla, da neče dati odgovora in je odbila nasvet poslanca g. Hermana, ki je priporočal, naj bi vlada odpravila vse opovire, katere branijo, da dežela štajerska svojih potreboč in poslov sama ne opravlja, kajti potem je vprašanje o dvojni gosposki najboljše rešeno. Potem so še poslanci mariborske trgovske šoli navrgli 200 gl. podpore in zborovanje bilo je za letos dokončano. — Koroški deželni zbor je sklenol, Dravino strugo pri Kamečah za 28.000 gl. popravljati, kranjski pa staviti v Ljubljani deželni muzej za 200.000 gl. — Ljubljanska branilnica doloži 100.000 gl. — Tržaška trgovska zbornica doplača k velikej razstavi v Trstu 40.000 gl. — Višja deželna sodnija v Pragi je odločila, da ima vsaka sodnija na Českem sprejemati nemške in česke vloge. — V Gališko gre iz Rusije vse polno Judov; nek dr. Saphir je nabral 5 milijonov, da podpira izseljence. — Hrvatski sabor je sprejel adresso do cesarja in kralja, ter se zahvaljuje v njej, da je vojaška granica spojena s Hr-

vatsko. Oggerski državni zbor dobi načrt nove postave, po katerej se upelje na Oggerskem civilni zakon za kristijane in židove. — Slavonci v Vinkovcih so prošjo poslali ministerstvu, naj bi se od Vukovara do Samaca napravil kanal, Savina struga popravila in več železnic naredilo. — Železnice od Budimpešte nad Novisad-Zemun v Beligrad začeli so uže staviti.

Vnanje države. V Bismarkovej Nemčiji imajo sedaj hudo volilno borba za državni zbor. Mesto pomorsko Kil hočejo spremeniti v velikansko trdnjavo. Slišati je, da je ruski car nemškemu v Gdanskem privolil pograbiti Saksonsko. No, in kaj dobi potem saksonski kralj? — Ruski car se ima baje z našim cesarjem sniti v Krašovicah, krasnem gradu grofa Potockija v Gališkem. — Turškega sultana prijemljejo evropski upniki, pograbiti mu hočejo davke, da si pobotajo, kar jim je turška vlada dolžna. V Prizrenu so Turki užgali srbsko staroslavno in veliko cerkev, katero je pozidal bil car Dušan. — Greški kralj potuje po novih deželah, Grki so navdušeni. — Italijani se na vso moč orožajo. Papež menda le mislijo Rim zapustiti, ker so dali vse imetje v Vatikan-skej palači popisati in zapisnike poslanikom evropskih velesil izročiti; pravoč je, da pridejo sv. Oče v grad Miramar pri Trstu. — Francoski republikanec Gambetta je baje te dni obiskal Bismarka; kmalu bo očitno, ali bo ta mož francoski minister, ali ne. Dobrega se od njega ni nič nadejati. Tunis so francoski vojaki zasedli in kmalu smemo reči, da je vsa dežela francoska. To slutijo tudi Angleži in toraj strežejo vzeti Egipt; vendar Rusi, Italijani, Turki, Nemci, menda tudi naši merodajni krogi, tega ne trpijo. Da bi dobili zaveznikov, ponujajo Angleži celo Turčijo v razkosovanje; Avstriji obetajo vse tje doli do Soluna in Preveze. — Iz Argentinske republike v južnej Ameriki došlo je 500 katoličanov romat k sv. Očetu v Rim; donesli so 25.000 zlatov v dar!

Za poduk in kratek čas.

Čitalnica mariborska.

(Govor g. profesorja Majcigerja ob 20letnici čitalnišne.)

III. Tako so se udje, katerih število je od dne do dne naraščalo, v čitalniških prostorih radi in pogosto shajali, se slovenski med seboj pomenkovali, pri besedah o raznih predmetih govorili, lepe pesmotvore slovenske deklamovali in navdušivne slovenske in sploh slovanske pesmi prepevali. Poseben pevski zbor pod vodstvom g. J. Miklošiča se je v petji marljivo vadal o slovenskih pesmih in tako poslušalce pri besedah razveseljeval in navduševal.

Spominja vreden je tudi red, v katerem so se besede izvrševale. Začetek besede je bil pev-

ski zbor, potem je sledila beseda v ožjem pomenu, namreč govor o kakemkoli večidel znanstvenem predmetu, temu se je družil kaki samospjev, tudi četverspev. Na to je sledila deklamacija in konec oficijelne besede je napravil zopet pevski zbor. Dopraveni besedi je sledila živahna občna zabava, napitnice in veselo razgovarjanje in prepevanje.

Leta 1862 dne 2. avgusta je napravila čitalnica svojo, rekel bi, zgodovinsko imenitno obletnico. Naredila je ta svečanost v obeh taborih velik in dolgotrajen vtis. Slovenci so se dramili in vzbujali. Počastili so ta praznik s svojim pohodom prvaki slovenskega naroda, Dr. J. Bleiweis, Dr. Toman in drugi veljaki. Tudi veliko število odličnikov iz sosednje Hrvatske je nas počastilo.

Pri božji službi v cerkvi sv. Alojzija se je prvokrat javno popevala prekrasna Miklošičeva slovenska meša, h kateri je bil besede zložil duhoviti pesnik in pisatelj Zmagomir Lipež. Pri besedi v Kartinovi dvorani so se prepevale razne slovenske pesmi od čitalničnih in od drugod prišedših pevcev tako krasno, da je bilo poslušalstvo milobe slovenskega petja vse očarano. Tudi nasprotni gospodje, ki so bili pri besedi navzoči, so priznavali poseben vtis slovenske pesmi na se. Med drugimi so najbolj dopadle visoka pesem slovenskega kmeta: „Kdo je mar“, šaljivo-resnoba kantata: „Ali smem Slovenec biti?“ in pesem: „Mar i bor“.

Tudi dr. Tomanova „Savica“ po mojsterskem napevu Ribarjevem je vzbudila občno občudovanje. Med pesmi so se spleтали govori in zdravice. Med prvimi je posebno govor dr. Toman na vse strani veliko pozornost povzbudil.

Jeseni istega leta dne 23. septembra je zadela Mariborsko čitalnico in z njo vred ves slovenski narod nepopravljiva zguba, katere rana je toliko huje skelela, kolikor bolj nepričakovana je bil udarec, katerega ji je nenadna smrt najodličnejšega uda njenega zadržala. Pobralla je namreč imenovanega dne po kratki bolezni prevzvišenega knezoškofa Antona Martina Slomška. Bil je to prvi mrlič, ki ga je imela Mariborska čitalnica med svojimi udi obžalovati. Njeni pevski zbor je visokemu pokojniku na mirodvoru zapel v slovo prekrasno nagrobno:

„Blagor mu, ki se spočije,
V hladni zemlji mirno spi,
Lepše solnce njemu sije,
Lepša zarja rumeni.“

Vtis nagrobne takrat prvokrat v Mariboru na javnem slišane je bil na zbrano množico, slavna gospoda! na ravnost presunljiv.

Po naznanjenem načrtu je Mariborska čitalnica delovala marljivo naprej in za prihodnje leto 1863 sklenila veličastno praznovati tisočletnico SS. blagovestnikov Cirila in Metoda.

(Dalje prihodnjič.)

Smešnica 41. Nek novošegni modrijan se je v neki odlični družbi bahal s svojo učenostjo, in trdil, da se duše ljudij po smrti res selijo v živali, ker še on sam dobro pomni, da je enkrat bil zlato tele. „To je že mogoče,“ mu prekrhne besedo neka gospodičina, „ker razun zlata še od takrat prav nič niste izgubili.“ J. Dub.

Razne stvari.

(Cesarjev dar). Od ovih 3000 fl., koje so svitli cesar darovali za dne 22. avg. po toči poškodovane stanovnike Štirske, prejeli so poškodovanci občine Št. Iljske pri Velenji, 52 fl. in občine Sv. Janeza pri Velenji 32 fl. V lastnem in v imenu hvaležnih obdarovancev izrekata dotična župana najpresrečnejšo zahvalo! Bog živi svitlega cesarja!

(Pripoznanje). Okrajni šolski svet v Mariboru je vrlému g. J. Zemljiču, učitelju pri sv. Križi nad Mariborom radi naprave šolskega vrta in marljivega poučevanja v sadjereji izrekel svoje pripoznanje.

(Šolsko naznanilo). Na trirazrednej meščanskej šoli v Krškem prične se novo šolsko leto s 17. oktobrom t. l. O namenu in uredbi te učilnice ter o sprejemu in podpori učencev se več izve pri šolskem vodstvu.

(Popravek.) G. dr. Franc Premšak nam je poslal zavoljo dopisa „Iz Konjiškega okraja“ št. 40, sledeče: „Miha Mraz pravi, da sem jaz za štiri pote, katere sem storil Neži Mraz, zahteval 158 gl., da sem se še le pri sodnijski obravnavi zadovoljil z 100 gl., da bi bil s svojim, kakor meni, predragim računom dediče prikrajšal. Temu odgovarjam: 1. Ni res, da bi bil jaz Nežo Mraz samo štirikrat obiskal. Trikrat me je v njeni zadnji bolezni zdravnik g. Rozina kot svetovalca privzel; poldrugo leto pa sem jo jaz že poprej zdravil, kar je poglavitni vzrok celemu računu. 2. Da moja primerna in opravičena tirjatev dediče ni prikrajšala, se razvidi iz razpisila za Nežo Mraz. Miha Mraz namreč je po odbitih vseh le od njega plačanih stroških podedoval lepo svoto 982 goldinarjev — pet drugih dedičev pa le po 150 gl. Da je pa zadnjim štirim dedičem le po 10 gl. pripadlo, so si sami krivi, ne pa jaz; namesto po pravem potu popolno nepravni testament Neže Mraz ovreči, so se s takim malenkostnim zneskom dali pogoditi.

(Zastrupil) se je kmet Jurij Končnik v Velunji.

(Schreinerjeva pivovarna) v Gradci bo sedaj hudo tožena, ker je mnogo sto tisoč goldinarjev dolžnega davka prekrila.

(G. Sternberger), posestnik v Bistrici, je umrl 100 let star.

(Radvanjski grad) pri Mariboru, bivše domovje znanega Brandstetterja, kupila je gospa Liza Leitgeb.